గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి శ్రీ పి.నవీన్ రావు
మరియు
గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి శ్రీ నగేశ్ భీమపాక

రిట్ పిటిషన్ (SR).నెం.11844/2023

ఉత్తర్వు : *(గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి పి.నవీన్ రావు గారి ద్వారా)*

ముజఫర్ హుస్సేన్ ఖాన్ తో పాటు తాను కూడా పూర్తి యజమానులమని, అగ్రిమెంట్ ఆఫ్ సేల్-కమ్-జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ ద్వారా డాక్యుమెంట్ నెం.6345/2005, తేదీ.24.10.2005 మరియు డాక్యుమెంట్ నెం.7099/2005, తేదీ.16.11.2005 ద్వారా పిటిషన్ షెడ్యూల్ ఆస్తిని కలిగి ఉన్నామని, పిటిషనరు పేర్కొన్నారు. చట్టవిరుద్ధమైన మరియు చట్టవిరుద్ధమైన చర్యలు మరియు వ్యక్తులచే ప్రేరేపించే నేరాలు, నేరపూరిత కుట్ర, ఒక వ్యక్తిని గాయపరిచే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చట్టాన్ని ధిక్కరించడం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చట్టం కింద ఆదేశాలను ధిక్కరించడం, గాయపరిచే ఉద్దేశ్యంతో తప్పుడు పత్రాన్ని రూపొందించడం, క్రిమినల్ నమ్మక ద్రోహం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి నేరపూరిత నమ్మక ద్రోహం, మోసం, నిజాయితీ లేని మరియు మోసపూరిత తొలగింపు మరియు ఆస్తిని దాచడం, దురుద్దేశం చేయడం, తప్పుడు డాక్యుమెంట్లు తయారు చేయడం, మోసం చేయడం మరియు నిజాయితీగా ఆస్తిని పంపిణీ చేయడానికి ప్రేరేపించడం, రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 81 మరియు 82 కింద జరిమానా; Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 200 కింద, IPC యొక్క సెక్షన్ 107, 120, 166, 166 A, 405, 509, 415, 424, 425, 464, 420 చదవ దగిన రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 81 మరియు 82 కింద ఫిర్యాదు చేశారు, జూనియర్ సివిల్ జడ్జి-కమ్-XVII అదనపు మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్, మహేశ్వరం, R.R.జిల్లా ముందు నిందితుల సంఖ్య 1 నుండి 7 వరకు FIR నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేయమని, పోలీసులను ఆదేశించడం.

2. XVII అదనపు మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ 22.02.2023న Crl.S.R.నెం.243/2023లో ఈ క్రింది డాకెట్ ఉత్తర్వులను జారీ చేశారు:

> "ఫిర్యాదుదారు/పిటిషనరు తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపించారు. ఫిర్యాదుదారు యొక్క అఫిడవిట్ లోని అంశాలను పొందుపరిచారు. డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించి కేసు దర్యాప్తు చేయాల్సి ఉంది. ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న

నిందితులందరిపై Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 156(3), సెక్షన్ 166 మరియు 420 IPC కింద దర్యాప్తు చేయాలని మహేశ్వరం P.S.ను ఆదేశించారు. 31.03.2023న పిలిచారు."

3. అదే న్యాయమూర్తి, వెబ్ సైట్ లో అప్ లోడ్ చేసిన ఉత్తర్వును జారీ చేశారని, అది ఈ క్రింది విధంగా ఉందని న్యాయవాది పేర్కొన్నారు:

"జూనియర్ సివిల్ జడ్జి-కమ్-17వ అడిషనల్ మెట్రోపాలిటన్ మెజిస్ట్రేట్, మహేశ్వరం,
రంగారెడ్డి జిల్లా కోర్టులో

Crl.SR.No.243/2023

Lr.Dis.No.496/2023 తేదీ.23/2/2023

విషయం: ఫిర్యాదుదారు దస్తగిరి షరీఫ్, s/o యాకూబ్ షరీఫ్, వయస్సు: 61 సంవత్సరాలు, వృత్తి: వ్యాపారం, r/o 12-2-419, అల్ పాటి నగర్, మెహదీపట్నం, హైదరాబాద్ దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదును పంపించేయడం.

పైన ఉదహరించిన అంశానికి సంబంధించి, నేను ఫిర్యాదుదారు దస్తగిరి షరీఫ్, s/o యాకూబ్ షరీఫ్, వయస్సు: 61 సంవత్సరాలు, వృత్తి: వ్యాపారం, r/o 12-2-419, అల్ పాటి నగర్, మెహదీపట్నం, హైదరాబాద్ ద్వారా దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదును ఇక్కడ పంపిస్తున్నాను, Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 156(3) కింద విచారణ కోసం ఫిర్యాదులో, పేర్కొన్న ప్రతి నేరంపై దర్యాప్తు చేయాలని పోలీసు మహేశ్వరంను ఆదేశిస్తున్నాను. 31.03.2023న పిలిచారు.

//ఉత్తర్వు ద్వారా//

సూపరింటెండెంట్,
కోర్టు యొక్క JCJ-కమ్-XVII
అడిషనల్ మెట్రోపాలిటన్ మెజిస్ట్రేట్,
మహేశ్వరం, R.R. జిల్లా.

To
స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్,
P.S. మహేశ్వరం."

4. ఈ ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226, 227 కింద, ఈ కింది ఉపశమనాన్ని మంజూరు చేయాలని అభ్యర్థిస్తూ, ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది:

> "...Crl.SR.No.243/2023లో గౌరవనీయ అధికారిక ప్రతివాది నెం.7 ద్వారా జారీ చేయబడ్డ తేదీ.22.02.2023 నాటి ఆక్షేపిత ఉత్తర్వు/డాకెట్ ఉత్తర్వుకు సంబంధించిన రికార్డులను కోరుతూ, సెర్టియోరారీ యొక్క రిట్ స్వభావంలో లేదా మరేదైనా సముచితమైన రిట్ లేదా ఉత్తర్వు లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయడం మరియు దాని సంబంధిత పంపిన లేఖ Lr.Dis.No.496/2023 (భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 & 227 మరియు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 482 ప్రకారం దాని అధికారాలను అమలు చేస్తున్నప్పుడు కానీ వాటికి మాత్రమే పరిమితం కాదు); మరియు తేదీ.05.12.2022 నాటి ఫిర్యాదుకు సంబంధించి దర్యాప్తును కేవలం భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 166 మరియు 420 కింద నేరాలకు మాత్రమే పరిమితం చేస్తూ తేదీ.22.02.2023న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను చట్టవిరుద్ధంగా, ఏకపక్షంగా, సహజ న్యాయ సూత్రాలకు విరుద్ధంగా, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973, భారత శిక్షాస్మృతి, 1860 మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14, 21 మరియు 300 Aలను యొక్క నిబంధనలను ఉల్లంఘించినట్లు ప్రకటించడం, తేదీ.05.12.2022 నాటి ఫిర్యాదుకు సంబంధించి దర్యాప్తును IPC సెక్షన్ 166 మరియు 420 కింద నేరాలకు మాత్రమే పరిమితం చేయడం మరియు భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 166 మరియు 420 లకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా తేదీ.05.12.2022 నాటి ఫిర్యాదును మొత్తంగా దర్యాప్తు చేయమని అధికారిక ప్రతివాది నెం.5 ను ఆదేశించడం; మరియు తేదీ.23.02.2023 నాటి Lr.Dis.No.496/2023 మరియు 22.02.2023, 14.03.2023 నాటి మెమో 15.03.2023 నాటి రిటర్న్ ఎండార్స్‌మెంట్ మరియు 22.02.2023 నాటి డాకెట్ ఉత్తర్వు యొక్క ధృవీకృత కాపీ dt.16.03.2023 కాపీ అప్లికేషన్ నంబర్.277/2023 ద్వారా నాటి దాని జతచేయబడిన డాకెట్ ఉత్తర్వు (చేతితో వ్రాసిన) ద్వారా పంపే లేఖకు సంబంధించి అవకతవకలకు సంబంధించి విచారణ జరపడానికి గౌరవనీయమైన అధికారిక ప్రతివాది నం.6ని ఆదేశించడం, సెక్షన్ 200 Cr.P.C. కింద పిటిషనరు/ఫిర్యాదుదారు యొక్క ఫిర్యాదుకు సంబంధించి, గౌరవనీయ అధికారిక ప్రతివాది నెం.7 వద్ద పెండింగ్ లో ఉన్న CRL.SR.నెం.243/2023 ద్వారా మరియు ఈ కేసు యొక్క పరిస్థితులలో గౌరవనీయ న్యాయస్థానం తగినది మరియు సముచితమైనదిగా భావించే ఇతర ఉత్తర్వులు లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయండి."

5. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 ప్రకారం, పిటిషనరు ఎలా ఉపశమనం పొందారనే దానిపై, రిజిస్ట్రీ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది.

6. దానికి ప్రతిస్పందనగా, పిటిషనరు "ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్ దాఖలు చేయబడింది. పిటిషన్ 226 కింద ఉంది. ఆర్టికల్ 227 హైకోర్టు పర్యవేక్షణ అధికారం. అంతర్లీన శక్తిగా పేర్కొనవచ్చు. అభ్యంతరాలన్నీ సమ్మతించాయి. తిరిగి సమర్పించబడింది."

7. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది అందించిన వివరణతో సంతృప్తి చెందలేదు, ఈ విషయాన్ని మా ముందు ఉంచారు.

8. ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు సంబంధించి పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది విస్తృతమైన వాదనలు వినిపించారు. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది తెలిపిన వివరాల ప్రకారం, ట్రయల్ కోర్టు రెండు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. పైన పేర్కొన్న 22.03.2022 నాటి మొదటి ఉత్తర్వులో, ట్రయల్ కోర్టు నిందితులపై సెక్షన్ 166 మరియు 420 IPC కింద నేరాలకు Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 156 (3) కింద మాత్రమే దర్యాప్తు చేయాలని ఆదేశించింది. వెబ్ సైట్ లో అప్ లోడ్ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో, Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 156(3) కింద మాత్రమే పోలీసులు దర్యాప్తు చేయాలని, ఇది ఏ సెక్షన్ కు పరిమితం కాదని పేర్కొన్నారు.

9. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, దిగువ కోర్టు జారీ చేసిన ఆదేశాలకు సంబంధించి, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 కింద రిట్ పిటిషన్ నిర్వహించదగినదని మరియు దిగువ కోర్టులకు వ్యతిరేకంగా సర్టియోరరీ రిట్ జారీ చేయడానికి మరియు పిటిషనరు నివేదించిన నేరంపై పోలీసులు సరైన విచారణ జరపాలని, పోలీసులను ఆదేశించడానికి, ఈ కోర్టుకు పుష్కలమైన అధికారాలు ఉన్నాయని వాదించారు. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్ కోర్టుపై ఎలాంటి ఆంక్షలు విధించలేదని, సబ్-ఆర్డినేట్ జ్యుడీషియల్ ఆఫీసర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల చెల్లుబాటును పరిగణనలోకి తీసుకోవడంతో సహా, ఏదైనా విషయాన్ని డీల్ చేయడానికి ఇది విస్తృత అధికారం అని వాదించడానికి **గోద్రేజ్ సారా లీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఎక్సైజ్ అండ్ టాక్సేషన్ ఆఫీసర్-కమ్-అసెసింగ్ అథారిటీ మరియు ఇతరులు** (AIR 2023 SC 781) గౌరవ సుప్రీంకోర్టు యొక్క తీర్పుపై న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు.

10. Cr.P.C కింద ఆయనకు పరిష్కారం లేదని న్యాయవాది వాదించారు. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 397లోని సబ్-సెక్షన్ (2), Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 397 కింద పరిహారం పొందడంపై నియంత్రణను విధిస్తుంది, ఒకవేళ దిగువ కోర్టు ద్వారా మధ్యంతర ఉత్తర్వు జారీ చేయబడితే, ఈ విషయంపై తదుపరి

పరిశీలన పెండింగ్‌లో ఉంది మరియు మధ్యంతర ఉత్తర్వు సవాలులో ఉన్నది, Cr.P.C సెక్షన్ 397 కింద పరిహారం పొందకుండా పిటిషనరు నిరోధించబడతాడు.

11. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 397 పరిధిలో, **అమర్ నాథ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా మరియు ఇతరులు** [AIR 1977 SC 2185]లో గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు యొక్క తీర్పుపై న్యాయవాది ఆధారపడ్డాడు.

12. దిగువ కోర్టులు జారీ చేసిన న్యాయపరమైన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227లోని నిబంధనలను కక్షిదారులు రిట్ పిటిషన్లు దాఖలు చేయడం మనం గమనిస్తున్నాం. ఈ విధంగా, వ్యాజ్యాల ప్రవాహాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని, దిగువ న్యాయస్థానాలు జారీ చేసిన న్యాయపరమైన ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 కింద రిట్ పిటిషన్లను విచారించే పరిధిని అంచనా వేయడానికి మార్గదర్శకత్వం కోసం మేము పూర్వ నిర్ణయాలను పరిశీలించాము. అధికారపరిధిని అంచనా వేసేటప్పుడు, ఏదైనా న్యాయ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా చట్టబద్ధమైన పరిష్కారం లభ్యమయ్యే చోట, సాధారణంగా భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద రిట్ పిటిషన్ను స్వీకరించబోమని స్పష్టం చేస్తూ, మేము అనేక ఉత్తర్వులను జారీ చేశాము. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం రిట్ కోర్ట్ యొక్క అధికార పరిధి కూడా పరిమితంగా ఉందని మరియు అరుదైన కేసులలో దీనిని ఉపయోగించబడుతుందని స్పష్టంగా పేర్కొన్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు యొక్క తీర్పును కూడా మేము గమనించాము. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 397, సెషన్స్ జడ్జి/హైకోర్టులో రివిజనల్ అధికారాన్ని అందిస్తుంది.

13. Cr.P.C. సెక్షన్ 397, ఈ క్రింది విధంగా చదవబడుతుంది:

> **S.397. పునరీక్షణాధికారములను వినియోగించుటకై రికార్డులను తెప్పించుట:-**
>
> (1) ఉన్నత న్యాయస్థానము, లేక ఎవరేని సెషన్స్ న్యాయాధీశుడు, తన స్థానిక అధికారితా పరిధిలో ఉన్న ఏదేని క్రింది క్రిమినలు న్యాయస్థానముచే వ్రాసియుంచబడిన లేక ఈయబడిన ఏదేని నిశ్చయము, దండనోత్తరువు లేక ఉత్తర్వు సరియైనదేనా శాసనబద్ధమైనదేనా లేక సముచితమైనదేనా అనునది, మరియు అట్టి క్రింది న్యాయస్థానము యొక్క ఏవేని చర్యలు సక్రమమైనవేనా అనునది రూఢి చేసుకొను నిమిత్తం ఆ న్యాయస్థాన సమక్షమునగల ఏదేని చర్య యొక్క రికార్డును తెప్పించి పరీక్షించవచ్చును; అట్టి రికార్డును తెప్పించునపుడు ఏదేని దండనోత్తరువు, లేక ఉత్తరువు యొక్క అమలును నిలుపుదల చేయలేననియు, నిందితుడు

పరిరోధము నందున్నచో,రికార్డును పరీక్షించులోగా జామీనుపైగాని అతని యొక్క సొంతబాండుపై గాని అతనిని విడుదల చేయలేననియు ఆదేశించవచ్చును.

విశదీకరణము: – కార్యపాలక మేజిస్ట్రేట్లను, న్యాయిక మేజిస్ట్రేట్లను మరియు ఆరంభికా అధికారితను వినియోగించుచున్న వారైనాను అప్పీలు అధికారతను వినియోగించుచున్న వారైనాను, మేజిస్ట్రేట్లు అందరు ఈ ఉపపరిచ్ఛేదపు మరియు 398వ పరిచ్ఛేదపు నిమిత్తము సెషన్స్ న్యాయాధీశునకు క్రింది వారని భావించవలెను.

(2) ఉపపరిచ్ఛేదము (1) ద్వారా ఒనగడిన పునరీక్షణాధిరములను ఏదేని అప్పీలులో, పరిశీనలో, విచారణలో లేక ఇతర చర్యలో ఈయబడిన ఏదేని వ్యాజ్యకాలిన ఉత్తరువుకు సంబంధించి వినియోగించరాదు.

(3) ఏ వ్యక్తియైనను ఈ పరిచ్ఛేదము క్రింద ఉన్నత న్యాయస్థానము, సెషన్స్ న్యాయధీశుడు – వీరిలో ఒకరికి దరఖాస్తు, చేసినచో, వీరిలో మరొకరు ఆదే వ్యక్తిచే చేయబడు వేరొక దరఖాస్తును దేనిని స్వీకరించరాదు.

14. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 397లోని సబ్–సెక్షన్ (1) యొక్క సాదా పఠనం నుండి, మేజిస్ట్రేట్ జారీ చేసిన ఏదైనా ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా సెషన్స్ కోర్టుకు లేదా హైకోర్టుకు సవరణ యొక్క పరిష్కారం అందుబాటులో ఉంది. ఏదైనా అప్పీలు / విచారణ / ట్రయల్ లేదా ఇతర ప్రొసీడింగ్స్ లో జారీ చేయబడ్డ ఏదైనా మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వుకు సంబంధించి సబ్–సెక్షన్ (1) కింద లభ్యం అయ్యే పరిష్కారాన్ని సబ్–సెక్షన్ (2) నిరాకరిస్తుంది. **అమర్ నాథ్** (సుప్రా)లో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు సబ్–సెక్షన్ (2)లోని నిబంధనను పరిగణనలోకి తీసుకుంది మరియు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

> "6. ఇప్పుడు మనం ఈ వాస్తవాల చారిత్రక నేపథ్యానికి వ్యతిరేకంగా సెక్షన్ 397లోని నిబంధనలను అర్థం చేసుకోవడానికి కొనసాగిద్దాం. 1973 కోడ్‌లోని సెక్షన్ 397లోని సబ్–సెక్షన్ (2)ని ఈ విధంగా సంగ్రహించవచ్చు:
>
> > "ఉపపరిచ్ఛేదము (1) ద్వారా ఒనగడిన పునరీక్షణాధిరములను ఏదేని అప్పీలులో, పరిశీనలో, విచారణలో లేక ఇతర చర్యలో ఈయబడిన ఏదేని వ్యాజ్యకాలిన ఉత్తరువుకు సంబంధించి వినియోగించరాదు."
>
> సెక్షన్ 397లోని సబ్–సెక్షన్ (2)లో 'మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులు' అనే పదానికి అర్థం ఏమిటనేది, ఈ అప్పీలులో నిర్ధారణకు వచ్చే ప్రధాన ప్రశ్న, ఇది హైకోర్టు అటువంటి ఉత్తర్వులను సవరించడాన్ని నిరోధిస్తుంది. "మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వు" అనే పదం బాగా తెలిసిన చట్టపరమైన ప్రాముఖ్యత కలిగిన పదం మరియు ఎటువంటి తీవ్రమైన ఇబ్బందులను కలిగించదు. ఇది సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, హైకోర్టు యొక్క లెటర్స్ పేటెంట్ మరియు ఇతర శాసనాలతో సహా వివిధ

చట్టాలలో ఉపయోగించబడింది. వెబ్స్టర్ యొక్క న్యూ వరల్డ్ డిక్షనరీలో "మధ్యవర్తిత్వం" అనేది తుది నిర్ణయం కాకుండా వేరే క్రమంగా నిర్వచించబడింది. అప్పీలు చేయదగిన మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులు, ఒక నిర్దిష్ట అంశానికి సంబంధించి పార్టీల హక్కులు మరియు బాధ్యతలను నిర్ణయించేవిగా ఉండాలని నిర్ణయించిన కేసులు నిర్దేశించాయి. 1973, కోడ్ లోని సెక్షన్ 397(2)లో "మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వు" అనే పదం విస్తృత లేదా కళాత్మక అర్థంలో కాకుండా, **పరిమిత అర్థంలో ఉపయోగించబడిందని మనకు అనిపిస్తుంది. ఇది పూర్తిగా మధ్యంతర లేదా తాత్కాలిక స్వభావం కలిగిన ఉత్తర్వులను సూచిస్తుంది, ఇది పార్టీల ముఖ్యమైన హక్కులు లేదా బాధ్యతలను నిర్ణయించదు లేదా తాకదు. నిందితుడి హక్కును గణనీయంగా ప్రభావితం చేసే లేదా పార్టీల యొక్క కొన్ని హక్కులను నిర్ణయించే ఏదైనా ఉత్తర్వు మధ్యంతర ఉత్తర్వు అని చెప్పలేము, తద్వారా ఆ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా హైకోర్టుకు పునర్విమర్శ చేయడాన్ని నిరోధించవచ్చు, ఎందుకంటే, ఇది 1973, కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 397 లో ఈ నిర్దిష్ట నిబంధనను చేర్చడానికి ప్రాతిపదికగా ఉన్న లక్ష్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది.** ఉదాహరణకు, సాక్షులకు సమన్లు జారీ చేయడం, కేసులను వాయిదా వేయడం, బెయిల్ కోసం ఆదేశాలు జారీ చేయడం, రిపోర్టులు కోరడం, పెండింగ్ లో ఉన్న విచారణకు తోడ్పడటం వంటి చర్యలు తీసుకోవడం వంటివి, 1973, కోడ్ లోని సెక్షన్ 397(2) ప్రకారం ఎలాంటి సవరణ లేని మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులు అనడంలో సందేహం లేదు. కానీ, క్షణికావేశంలో జరిగే, నిందితుడి యొక్క హక్కులను లేదా విచారణలోని ఒక నిర్దిష్ట అంశాన్ని ప్రభావితం చేసే లేదా తీర్పునిచ్చే ఆదేశాలు హైకోర్టు రివిజన్ పరిధికి, వెలుపల ఉండేలా మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులుగా చెప్పలేము."

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

15. ఆ కేసు యొక్క వాస్తవ నేపథ్యం, మన ముందున్న కేసుకు పూర్తి భిన్నంగా ఉంటుంది. ఏది ఏమైనప్పటికి, ఇది అమలులో ఉన్న ఉత్తర్వుగా భావించి, మేజిస్ట్రేట్ 22.02.2023న జారీ చేసిన ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తున్నారు. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 200 కింద పిటిషనరు దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదును, మేజిస్ట్రేట్ పరిగణనలోకి తీసుకున్నారని మరియు పిటిషనరు అనేక చట్ట నిబంధనలను పేర్కొన్నప్పటికీ, పిటిషనరు ప్రకారం, నిందితులు ఉల్లంఘించారని, కానీ, IPC సెక్షన్ 166 మరియు 420 కింద దర్యాప్తును పరిమితం చేసిందని మాత్రమే, ఈ ఉత్తర్వు ద్వారా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. పిటిషనరు నివేదించిన అన్ని నేరాలను, నమోదు చేయని సమస్యకు సంబంధించి ఇది తుది ఉత్తర్వు. అందువల్ల, సెక్షన్ 397లోని సబ్-సెక్షన్ (2) కింద నిషేధం వర్తించదు. ఈ దశలో, IPC 166 మరియు 420 సెక్షన్ల కింద మాత్రమే దర్యాప్తు చేయాలని పోలీసులను ఆదేశించడంలో, ట్రయల్ కోర్టు తప్పు చేసిందా అనే దానిపై, మేము ఎటువంటి పరిశీలన చేయడం లేదని మేము చాలా స్పష్టంగా తెలియజేస్తున్నాము.

16. సెక్షన్ 397 Cr.P.C.,తో పాటు, సెక్షన్ 398 Cr.P.C., హైకోర్టు లేదా సెషన్స్ కోర్టులో విచారణకు ఆదేశించడానికి మరియు చీఫ్ జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ లేదా అతని ఆధీనములో ఉన్న మరే ఇతర మేజిస్ట్రేట్ చేత చేయమని ఆదేశించే అధికారాన్ని కూడా కలిగి ఉంటుంది మరియు చీఫ్ జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ స్వయంగా ఏదైనా ఫిర్యాదుపై తదుపరి విచారణ చేయమని సబార్డినేట్ మేజిస్ట్రేట్ చెప్పవచ్చు లేదా ఆదేశించవచ్చు. అందువల్ల, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 ప్రకారం పిటిషనరు, ఈ కోర్టుకు వెళ్లడానికి సమర్థవంతమైన మరియు ప్రభావవంతమైన చట్టబద్ధమైన పరిష్కారాన్ని కలిగి లేనప్పుడు, ఇది కేసు కాదు.

17. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్ కోర్టు పరిధి అసాధారణమైనదని, దానికి హద్దులు ఉండవని చట్టం నిర్ధారించింది. ఇది చాలా విస్తృతమైనది మరియు అన్యాయం జరిగిన ఏ అంశాన్ని కలిగి ఉంటుంది మరియు గణనీయమైన న్యాయం చేయడానికి హైకోర్టు తన పొడవాటి చేయి చాపుతుంది. ఏదేమైనా, కాలక్రమేణా, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద రాజ్యాంగ న్యాయస్థానం తన అసాధారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడానికి రాజ్యాంగబద్ధమైన న్యాయస్థానం యొక్క విస్తృత రూపురేఖలు పేర్కొనబడ్డాయి. సాధారణంగా, ఒక బాధిత వ్యక్తి సమర్థవంతమైన మరియు ప్రభావవంతమైన ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం కలిగి ఉన్నప్పుడు రిట్ కోర్ట్ దానికి అంగీకరించదు మరియు రిట్ కోర్టు తలుపులు తట్టడానికి ముందు, అటువంటి పరిష్కారాన్ని పూర్తి చేయడానికి అటువంటి వ్యక్తిని బహిష్కరిస్తుంది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం పర్యవేక్షక అధికార పరిధి విచక్షణతో కూడుకున్నది మరియు పరిహారాన్ని పొందేందుకు ఏ వ్యక్తికి హక్కు లేదు. ప్రాథమికంగా పర్యవేక్షక అధికార పరిధి అనేది హైకోర్టుకు కోర్టు యొక్క సబార్డినేట్ చేసే తప్పులను సరిదిద్దడానికి మరియు అధికారులను క్రమశిక్షణలో పెట్టడానికి ఉద్దేశించబడింది.

18. షాలినీ శ్యామ్ శెట్టి మరియు మరొక వర్సెస్ రాజేంద్ర శంకర్ పాటిల్ [(2010) 8 SCC 329]లో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు అధికరణలు 226 మరియు 227 కింద హైకోర్టుల పర్యవేక్షణ అధికార పరిధిని విస్తృతంగా చర్చించింది మరియు ఈ అంశంపై మునుపటి ప్రముఖ తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ, ఇక్కడ పేర్కొన్న విధంగా కొన్ని సూత్రాలను రూపొందించింది:

XXXXX

"48. ఆర్టికల్ 226 కింద అధికార పరిధి సాధారణంగా ఒక పార్టీ ప్రభావితమైతే ఉపయోగించబడుతుంది, కానీ ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం న్యాయ సంరక్షకుడిగా హైకోర్టు

సుమోటోగా అధికారాన్ని ఉపయోగించవచ్చు. వాస్తవానికి, ఆర్టికల్ 226 కింద అధికారం వ్యక్తులు లేదా పౌరులకు వారి ప్రాథమిక హక్కులు లేదా ఇతర చట్టబద్ధమైన హక్కులను సమర్థించడానికి ఉపయోగించబడుతుంది. ఆర్టికల్ 227 కింద ఉన్న అధికార పరిధిని రాష్ట్రంలో అత్యున్నత న్యాయాధికారిగా తన స్థానాన్ని సమర్థించుకోవడానికి హైకోర్టు ఉపయోగిస్తుంది. ప్రాథమిక హక్కుకు భంగం కలిగించే కొన్ని సందర్భాల్లో, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఉపశమనం ఎక్స్ డెబిటో జస్టిటీయే లేదా హక్కుకు సంబంధించిన అంశంగా క్లెయిమ్ చేయవచ్చు. **కానీ ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించే సందర్భాల్లో, అటువంటి ప్రక్రియ పూర్తిగా విచక్షణాధికారం మరియు ఏ వ్యక్తి దానిని హక్కుగా క్లెయిమ్ చేయలేరు**. ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల ప్రకారం లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్ లేదా ఇంట్రాకోర్ట్ అప్పీల్ చేసుకోవచ్చు. కానీ ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం అధికారాన్ని ఉపయోగించి హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల నుంచి అలాంటి అప్పీలుకు అనుమతి లేదు. దాదాపు అన్ని హైకోర్టుల్లో ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం అధికార పరిధిని క్రమబద్ధీకరించేందుకు నిబంధనలు రూపొందించారు. ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం, హైకోర్టు అధికారాన్ని పూర్తిగా హైకోర్టు విచక్షణాధికార పరిధిలో ఉంచడానికి అలాంటి నిబంధనలేవీ రూపొందించినట్లు కనిపించడం లేదు.

49. ఈ కోర్టు యొక్క పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాల విశ్లేషణ ఆధారంగా, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టు అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంపై ఈ క్రింది సూత్రాలను రూపొందించవచ్చు:

(a) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఉన్న పిటిషన్, ఆర్టికల్ 227 కింద ఉన్న పిటిషన్‌కి భిన్నంగా ఉంటుంది. ఈ రెండు అధికరణల కింద హైకోర్టు అధికారాన్ని వినియోగించుకునే విధానం కూడా భిన్నంగా ఉంటుంది.

(b) ఏ సంధర్భంలోనైనా, ఆర్టికల్ 227 కింద దాఖలైన పిటిషన్ను రిట్ పిటిషన్గా పరిగణించలేము. ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టులకు పర్యవేక్షక అధికారాన్ని అప్పగించిన చరిత్రకు, హైకోర్టులకు రిట్ అధికార పరిధిని అప్పగించిన చరిత్రకు చాలా వ్యత్యాసం ఉంది మరియు పైన చర్చించబడింది.

(c) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టులు తన పర్యవేక్షక అధికారాన్ని ఉపయోగించి, ట్రిబ్యునళ్లు లేదా కోర్టుల ఆదేశాల్లో జోక్యం చేసుకోలేవు. ఈ అధికారాన్ని ఉపయోగించి, దానికి అనుబంధంగా ఉన్న కోర్టు లేదా ట్రిబ్యునల్ ఆదేశాలపై అప్పీల్ కోర్టుగా వ్యవహరించడానికి వీల్లేదు. ప్రత్యామ్నాయ చట్టబద్ధమైన పరిష్కార మార్గాన్ని కల్పించిన సందర్భాల్లో, అది కూడా హైకోర్టు ఈ అధికారాన్ని ఉపయోగించకుండా నిరోధించడానికి పనిచేస్తుంది.

(d) హైకోర్టులు తమ పర్యవేక్షక అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో జోక్యం చేసుకోవడానికి గల పరిమితులను ఈ కోర్టు పదేపదే నిర్దేశించింది. ఈ విషయంలో హైకోర్టు *వారియమ్ సింగ్* [AIR 1954 SC 215]లోని ఈ కోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం నిర్దేశించిన సూత్రాల ద్వారా తప్పనిసరిగా మార్గనిర్దేశం చేయబడాలి మరియు *వారమ్ సింగ్* [AIR 1954 SC 215]లోని సూత్రాలను తదుపరి రాజ్యాంగ ధర్మాసనాలు మరియు ఈ కోర్టు యొక్క అనేక ఇతర నిర్ణయాలు పదేపదే అనుసరించాయి.

(e) *వార్యం సింగ్* (ఎఐఆర్ 1954 ఎస్ సి 215) లోని నిష్పత్తి ప్రకారం, తరువాతి కేసులలో, హైకోర్టు తన పర్యవేక్షక అధికార పరిధిని ఉపయోగించి ట్రిబ్యునళ్లను మరియు కోర్టులను "వారి అధికార పరిధికి లోబడి" ఉంచడానికి మాత్రమే జోక్యం చేసుకోగలదు.

(f) అటువంటి ట్రిబ్యునల్‌లు మరియు న్యాయస్థానాలు తమపై ఉన్న అధికార పరిధిని ఉపయోగించుకోవడం ద్వారా మరియు వారికి ఇవ్వబడిన అధికార పరిధిని ఉపయోగించుకోవడానికి నిరాకరించకుండా చట్టాన్ని అనుసరించేలా నిర్ధారించడం.

(g) (e) మరియు (f) లో సూచించిన పరిస్థితులతో పాటు, హైకోర్టు తన పరిధిలోని ట్రిబ్యునళ్లు మరియు కోర్టుల ఉత్తర్వులలో పేటెంట్ ఉల్లంఘన జరిగినప్పుడు లేదా న్యాయం యొక్క స్థూల మరియు స్పష్టమైన వైఫల్యం జరిగినప్పుడు లేదా సహజ న్యాయం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలను ఉల్లంఘించినప్పుడు, హైకోర్టు తన పర్యవేక్షక అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో జోక్యం చేసుకోవచ్చు.

(h) హైకోర్టు తన పర్యవేక్షక అధికారాన్ని ఉపయోగించి కేవలం చట్టం లేదా వాస్తవం యొక్క తప్పులను సరిదిద్దడంలో జోక్యం చేసుకోజాలదు లేదా ట్రిబ్యునల్స్ లేదా దానికి లోబడి ఉన్న ట్రిబ్యునల్‌లు లేదా కోర్టులు తీసుకున్న అభిప్రాయం కాకుండా మరొక దృక్కోణం సాధ్యమయ్యే వీక్షణ. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, అధికార పరిధిని చాలా తక్కువగా ఉపయోగించాలి.

(i) ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టు పర్యవేక్షణ అధికారాన్ని ఏ చట్టం ద్వారానూ కుదించలేము. L. చంద్ర కుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(1997) 3 SCC 261 : 1997 SCC (L&S) 577]లో ఈ కోర్టు యొక్క రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ద్వారా ఇది రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక నిర్మాణంలో భాగమని

ప్రకటించబడింది మరియు అందువలన రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా సంక్షిప్తీకరించబడింది కూడా చాలా సందేహాస్పదమే.

(j) సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సవరణ) చట్టం, 1999 ద్వారా సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 115 వంటి చట్టబద్ధమైన నిబంధన యొక్క చట్టబద్ధమైన సవరణ ఆర్టికల్ 227 కింద హైకోర్టు అధికార పరిధిని తగ్గించదు మరియు కుదించదు. అదే సమయంలో, అటువంటి చట్టబద్ధమైన సవరణ ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క పర్యవేక్షణ అధికార పరిధిని తదనుగుణంగా విస్తరించదని గుర్తుంచుకోవాలి.

(k) ఈ అధికారం విచక్షణాధికారం మరియు సమాన సూత్రంపై ఉపయోగించాలి. సముచిత సందర్భంలో, అధికారాన్ని సుమోటోగా ఉపయోగించవచ్చు.

(l) ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టు యొక్క విస్తృతమైన మరియు అపరిమితమైన అధికారాన్ని సరిగ్గా అర్థం చేసుకున్నప్పుడు, హైకోర్టు తన ప్రదేశములో న్యాయ పరిపాలనపై కఠినమైన పరిపాలన మరియు న్యాయ నియంత్రణను ఉంచడం ఈ ఆర్టికల్ యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

(m) పాలనాపరమైన, న్యాయ వ్యవస్థల పర్యవేక్షణ లక్ష్యం మొత్తం, న్యాయవ్యవస్థను ఏ విధమైన అపకీర్తికి గురిచేయని విధంగా సమర్థవంతంగా, సజావుగా, క్రమబద్ధమైన పనితీరును నిర్వహించడం. హైకోర్టుకు అనుబంధంగా ఉన్న ట్రిబ్యునళ్లు, కోర్టుల పనితీరుపై ప్రజలకు విశ్వాసం నెలకొనాలంటే న్యాయచక్రం ఆగిపోకుండా, న్యాయం కలుషితం కాకుండా ఉండేలా ఈ అధికరణం కింద జోక్యం చేసుకునే అధికారాన్ని కనిష్టంగా ఉంచాలి.

(n) న్యాయపరమైన జోక్యం యొక్క ఈ కేటాయింపు (రిజర్వ్) మరియు అసాధారణ అధికారాన్ని కేవలం వ్యక్తిగత కేసులలో ఉపశమనం ఇవ్వడానికి ఉపయోగించకూడదు, కానీ విస్తృత ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం న్యాయ పరిపాలనపై ప్రజల విశ్వాసాన్ని పెంపొందించడానికి నిర్దేశించాలి, అయితే ఆర్టికల్ 226 వ్యక్తిగత ఫిర్యాదుల రక్షణ కోసం ఉద్దేశించబడింది. అందువల్ల, ఆర్టికల్ 227 కింద అధికారం అపరిమితంగా ఉండవచ్చు, కానీ దాని ఉపయోగం పైన సూచించిన అధిక స్థాయి న్యాయ క్రమశిక్షణకు లోబడి ఉంటుంది.

(o) ఈ అధికారాన్ని అనుచితంగా మరియు తరచుగా ఉపయోగించడం ప్రతికూలంగా ఉంటుంది మరియు ఈ అసాధారణ శక్తిని దాని బలం మరియు శక్తిని కోల్పోతుంది.

19. **రాధే శ్యామ్ మరియు మరొకరు వెర్సస్ ఛబీ నాథ్ మరియు ఇతరులలో** [(2015) 5 SCC 423], పెండింగ్‌లో ఉన్న దావాలో సివిల్ కోర్టు యొక్క మధ్యంతర ఉత్తర్వుపై భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది. ఆర్టికల్ 226 కింద రిట్ పిటిషన్ను నిర్వహించవచ్చని కోర్టు అభిప్రాయపడిన **సూర్య దేవ్ రాయ్ వర్సెస్ రామ్ చందర్ రాయ్ ((2003) 6 SCC 675)** కేసులో ద్విసభ్య ధర్మాసనం తీర్పుపై ఆధారపడటం ద్వారా అలహాబాద్ హైకోర్టు ఆర్టికల్ 226 కింద తన అధికారాలను ఉపయోగించి మధ్యంతర ఉత్తర్వులను తొలగించింది. **రాధే శ్యామ్** (సుప్ర)లో త్రిసభ్య ధర్మాసనం **సూర్య దేవ్ రాయ్** (సుప్ర) అభిప్రాయంతో విభేదించింది. **నరేష్ శ్రీధర్ మిరాజ్కర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర, [(1966) 3 SCR 744]**లో తొమ్మిది మంది న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం నిర్దేశించిన నిష్పత్తిని **సూర్య దేవ రాయ్** (సుప్రా) సరిగ్గా పాటించలేదని కూడా కోర్టు అభిప్రాయపడింది, *సివిల్ అధికార పరిధిలోని దిగువ న్యాయస్థానాల తీర్పులను రద్దు చేయడానికి సెర్టియోరారీ యొక్క రిట్ అబద్ధం కాదని అభిప్రాయపడింది.* అందువల్ల, **రాధే శ్యామ్** (సుప్రా)లోని ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం **సూర్య దేవ రాయ్** నిష్పత్తి మంచి చట్టం కాదని నిర్ధారించింది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం సివిల్ కోర్టు జారీ చేసిన జ్యుడీషియల్ ఉత్తర్వు రిట్ అధికార పరిధికి అనుగుణంగా లేదని అభిప్రాయపడింది. **సాధనా లోధ్ వర్సెస్ నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ Co.Ltd** ((2003) 3 SCC 524) కేసులో తీర్పుతో సహా వివిధ నిర్ణయాలను గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ప్రస్తావించింది. గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఇలా పేర్కొంది:

> "18. పై తీర్పులు న్యాయవ్యవస్థ యొక్క ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించగలదా అనే ప్రశ్నను ప్రస్తావించినప్పటికీ, న్యాయపరమైన ఉత్తర్వులను సవాలు చేయడం అప్పీలు లేదా సవరణ ద్వారా లేదా ఆర్టికల్ 227 కింద ఉండవచ్చు మరియు ఆర్టికల్ 226 మరియు 32 కింద రిట్ ద్వారా కాదని స్పష్టంగా నిర్దేశించబడింది.
>
> 19. ***సాధనా లోధ్ వర్సెస్ నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్*** ((2003) 3 SCC 524 : 2003 SCC (Crl) 762) కేసులో ముగ్గురు న్యాయమూర్తులతో కూడిన మరోక ధర్మాసనం, అప్పీలు పరిష్కారం పరిమిత ప్రాతిపదికన ఉన్నప్పుడు రిట్ పరిష్కారం లభిస్తుందా అనే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకుంది. ఈ కోర్టు ఇలా పేర్కొంది: (SCC p.527, పేరా 6)

“6. **అప్పీలు యొక్క హక్కు ఒక చట్టబద్ధమైన హక్కు మరియు పరిమిత ప్రాతిపదికన అప్పీలు దాఖలు చేయడం ద్వారా చట్టం పరిష్కారాన్ని అందిస్తుంది, ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన అవార్డును సవాలు చేయడానికి భీమా సంస్థకు పరిమిత కారణాలు ఉన్నాయనే కారణంతో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226/227 కింద పిటిషన్ దాఖలు చేయడం ద్వారా సవాలు యొక్క కారణాలను విస్తరించలేము.** ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 149(2) ప్రకారం బీమా కంపెనీ ఆ కారణాలపై అప్పీల్ దాఖలు చేయడానికి అనుమతిస్తుంది మరియు అప్పీలు చట్టం యొక్క ఉత్పత్తి కావడం వల్ల చట్టంలోని సెక్షన్ 149(2) కింద అందించబడినవి కాకుండా మరే ఇతర అభ్యర్థనను తీసుకోవడానికి బీమా సంస్థకు అవకాశం లేదు (**నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ కో. లిమిటెడ్ వెర్సస్ నికోలెట్టా రోహ్తగి** [(2002) 7 SCC 456 : 2002 SCC (Cri) 1788] చూడండి). ఇది చట్టపరమైన స్థానం కాబట్టి, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 కింద బీమా సంస్థ దాఖలు చేసిన పిటిషన్ ను పూర్తిగా తప్పుగా భావించబడింది. **అప్పీలుకు చట్టబద్ధమైన హక్కు కల్పించిన చోట రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం పిటిషన్ ను విచారించే అధికారం హైకోర్టుకు లేదు.** ఒకవేళ జిల్లా జడ్జి యొక్క ఉత్తర్వు మరియు తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు ద్వారా పరిష్కారం లభించనప్పటికీ, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 115 కింద హైకోర్టులో రివిజన్ దాఖలు చేయడమే బాధితుడికి అందుబాటులో ఉన్న పరిష్కారం. సెక్షన్ 115 CPC కింద హైకోర్టులో రివిజన్ దాఖలు చేయడానికి, ఒక రాష్ట్ర చట్టం స్పష్టంగా నిషేధించినట్లయితే, అటువంటి సందర్భంలో మాత్రమే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 కింద పిటిషన్ ఉంటుంది మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద కాదు. ఉదాహరణకు, ఒక సివిల్ దావాలో ట్రయల్ కోర్టు తాత్కాలిక నిషేధాన్ని ఇవ్వడానికి నిరాకరించినప్పుడు మరియు నిషేధాన్ని ఇవ్వడానికి నిరాకరించడానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలు తిరస్కరణకు గురైనప్పుడు, సెక్షన్ 115 CPC కింద రివిజన్ దాఖలు చేసే పరిష్కారాన్ని రాష్ట్ర చట్టం నిషేధించినప్పుడు, అటువంటి పరిస్థితిలో ఆర్టికల్ 227 కింద రిట్ పిటిషన్ ఉంటుంది మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద కాదు. **సెక్షన్ 115 CPC కింద హైకోర్టులో రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలు చేయడాన్ని రాష్ట్ర శాసనసభ నిషేధించినప్పుడు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం హైకోర్టు అధికార పరిధిని ఆకర్షించడానికి మరేమీ లేకుండా కేవలం తప్పుడు నిర్ణయం సరిపోదనే కారణంతో, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఎటువంటి పిటిషన్ దాఖలు చేయబడదు.**

20. *గంగా శరణ్ వర్సెస్ సివిల్ జడ్జి, హాపూర్* [1991 SCC OnLine All 63: AIR 1991 All 114] కేసులో అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పులో ఉటంకించిన *ఖమ్రుద్దీన్ వర్సెస్ రసూల్ బక్ష్* ((1990) 1 AWC 308 (SC)] కేసులో ఈ కోర్టు 6-2-1989 నాటి తీర్పులో సివిల్ కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా సర్టియోరారీ మరియు మాండమస్ యొక్క రిట్ సమస్యను పరిగణించింది మరియు నిర్ణయం: (*ఖమ్రుద్దీన్ కేసు* [(1990) 1 AWC 308 (SC)] , AWC p. 309, పేరా 4)

“4. .... **ఈ విషయంలో అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న ఒక సమర్థ న్యాయస్థానం నిషేధాజ్ఞను జారీ చేసినట్లయితే, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం హైకోర్టు**

సర్టియోరరీ యొక్క రిట్ జారీ చేయడం ద్వారా దానిని రద్దు చేయడం **అనుమతించబడదు**. ప్రస్తుత కేసులో, మాండమస్ రిట్ జారీ చేయలేమన్న విషయాన్ని హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి గ్రహించడంలో విఫలమయ్యారు. ఒక ప్రైవేటు వ్యక్తి ప్రజా కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించడానికి చట్టబద్ధమైన కర్తవ్యంలో ఉంటే తప్ప, అతనికి మాండమస్ రిట్ జారీ చేయబడదు. తక్షణ కేసుకు సంబంధించిన వివాదం, పూర్తిగా రెండు ప్రైవేట్ పక్షాల మధ్య జరిగింది, ఇది రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం మాండమస్ యొక్క రిట్ యొక్క అంశం కాదు. **రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం హైకోర్టుకు అందించిన రిట్ అధికార పరిధి ప్రాథమిక సూత్రాన్ని సింగిల్ జడ్జి విస్మరించారు. సెర్టియోరారి లేదా మాండమస్ యొక్క రిట్ జారీ చేయడానికి సందర్భం లేదా సమర్థన లేదు. జిల్లా న్యాయమూర్తి ఆదేశాలను అడ్డుకోవడంలో, హైకోర్టు తన అధికారపరిధిని మించి తీవ్ర తప్పిదానికి పాల్పడింది.**

21. **అందువల్ల సివిల్ కోర్టు ఉత్తర్వులను ఆర్టికల్ 226 కింద కాకుండా ఆర్టికల్ 227 కింద సవాలు చేయవచ్చని ఈ కోర్టు స్పష్టంగా నిర్దేశించింది.**

25. .... హైకోర్టులు సబార్డినేట్ కోర్టులకు రిట్ లు జారీ చేసిన దాఖలాలు భారతదేశంలో లేవు. సబార్డినేట్ కోర్టులు తమ న్యాయపరమైన ఆదేశాలను నిర్వహించడంలో, వాటి పనితీరు నియంత్రణను ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం అప్పీలేట్ లేదా రివిజన్ అధికారాలు లేదా పర్యవేక్షక అధికారం ద్వారా ఉపయోగిస్తారు. ***జ్యుడీషియల్/సివిల్ కోర్టులు కాకుండా అధికారులు లేదా ట్రిబ్యునళ్లు లేదా కోర్టుల ఆదేశాలకు భిన్నంగా సివిల్ కోర్టు ఉత్తర్వులు ఉంటాయి***. అప్పీలేట్ లేదా రివిజన్ అధికార పరిధి చట్టాల ద్వారా నియంత్రించబడుతున్నప్పటికీ, ఆర్టికల్ 227 కింద పర్యవేక్షణ అధికారం రాజ్యాంగబద్ధమైనది. పైన ఉదహరించిన 26 మరియు 27 పేరాలలో సూచించిన ఉత్తర్వు (*రాధే శ్యామ్ వర్సెస్ ఛాబీ నాథ్*, (2009) 5 SCC 616] లో పేర్కొన్నట్లుగా "తక్కువ స్థాయి న్యాయస్థానం" అనే పదం న్యాయస్థానాలకు సూచించదగినది కాదు.
......

27. అందువల్ల, సివిల్ కోర్టుల న్యాయపరమైన ఉత్తర్వులు ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం సెర్టియోరారీ యొక్క రిట్ కు అనుగుణంగా లేవని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. మాండమస్ రిట్ ఎటువంటి ప్రజా విధులను నిర్వర్తించని ఒక ప్రైవేట్ వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా ఉండదని రెఫరింగ్ బెంచ్ యొక్క అభిప్రాయంతో (రాధే శ్యామ్ వర్సెస్ చాబీ నాథ్, (2009) 5 SCC 616) మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. ఆర్టికల్ 227 పరిధి ఆర్టికల్ 226 కంటే భిన్నంగా ఉంటుంది.

29. తదనుగుణంగా, మేము ఈ క్రింది విధంగా సూచించిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తాము:

29.1 **రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం సివిల్ కోర్టు యొక్క న్యాయపరమైన ఉత్తర్వులు రిట్ అధికార పరిధికి అనుగుణంగా లేవు.**

29.2 ఆర్టికల్ 227 కింద అధికార పరిధి, ఆర్టికల్ 226 కింద ఉన్న అధికార పరిధికి భిన్నంగా ఉంటుంది.

29.3 సూర్య దేవ్ రాయ్ [సూర్య దేవ్ రాయ్ వర్సెస్ రామ్ చందర్ రాయ్, (2003) 6 SCC 675] లో దీనికి విరుద్ధమైన అభిప్రాయం తోసిపుచ్చబడింది."

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

20. చట్టబద్ధంగా ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాన్ని పొందడానికి అతనికి లోబడకుండా రిట్ పిటిషన్ ను స్వీకరించడానికి, ఈ కోర్టుకు ఈ కేసు మినహాయింపు కాదు.

21. అందువల్ల, రిజిస్ట్రీ లేవనెత్తిన అభ్యంతరంలో మాకు ఎటువంటి లోపం దోషం కనిపించలేదు. కార్యాలయ అభ్యంతరాలు కొనసాగుతాయి. రిట్ పిటిషన్ (SR) నెం.11844/2023ను పిటిషనరుకు చట్టప్రకారం తగిన పరిష్కారాన్ని పొందే స్వేచ్ఛతో కొట్టివేయబడింది.

★★★